

Anna Žigūre „Läti rahva käekäik. Hetki ajaloost“
Läti keelest tõlkinud Arno Baltin

Hüvastijätt

1944

Jätsime hüvasti 1944. aasta septembri lõpus. Olin kolmeaastane. Oli hommik. Kõndisime ema ja vanaemaga Esplanaadil ja jäime Kunstimuseumi juures seisma. Ema läks Valdemārsi tänavale mingeid dokumente korda ajama. Meie jalutasime niikaua pargis. Kui ema tagasi jõudis, läksime laeva juurde. Valdemārsi tänav lõpus seisis suur laev. Aasta pärast tuli emalt kiri ja foto, üks mees tõi. Hiljem otsisime Punase Risti abil, vastati, et ei leita. 1986. aastal kirjutas ema esimest korda – Austraaliast. Nelikümmend kaks aastat lootsin ja uskusin, et ta välja ilmub.

Sugupull Rhetti konfiskeerimine

1946

Kõik algas 1938. aastal, sest siis lõpetasin juba põhikooli. Saime Margaret Mitchelli romaani „Tuulest viidud“ ja lugesime seda kõik tohutu innuga. Olime neist tüpaažidest vaimustuses. Sel ajal otsid vanemad kuskilt sugupulli. Otsustasime ristida ta Rhettiks. Kasvas kohutavalt suureks peletiseks.

Sõda lõppes ja meie, naised, jäime üksi koju. Jäi ka pull Rhett. Pärast isa süüdimõistmist konfiskeeriti kogu vara. Muidugi võeti ka pull ära. Ent vallal ei olnud kohta, kus teda hoida, sest keegi ei võtnud hooldada. Rhettiga sai hakkama vaid ema, kes julges talle ligi minna, karjamaale pulli ei lastud. Kogu aeg toideti nii-öelda peost. Ema käis vallas, täitevkomitees, kõigi partorgide juures ja teab kus veel. Ta palus: „Viige oma pull ometi minema! Esiteks pole mul teda millegagi toita, sest pole enam midagi – vili on arvele võetud, jahu on arvele võetud, kõik on arvele võetud ja kõik on ära võetud, aga pulli tuleb toita. Teiseks on mul kole hirm ja raske temaga toime tulla!“ Lõpuks sõitsid kohale viis-kuus võõrast meest ja viisid Rhetti ära.